

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 16 febr. 1892, kl. 12 midd.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändrad lagstiftning i fråga om skydd för hemdjur mot skada af hundkreatur.

Framställningar om ändrade lagbestämmelser i syfte att bereda verksamt skydd för hemdjur mot skada af hundkreatur hafva jemväl vid innevarande riksdag blifvit gjorda. *Dels* har nemligen herr *Nils Wallmark* i en inom Andra Kammaren väckt och till lagutskottet remitterad motion, n:o 41, i hvars syfte fyra af kammarens ledamöter förklarar sig instämma, jemte det han förnyat sin vid 1888 och 1891 årens riksdagar gjorda framställning om antagandet af en lagbestämmelse, enligt hvilken en hvar, som genom uraktlåten vård om hundkreatur vållade, att detsamma inkomme å andras egor, hvarest hemdjur betade, gjorde sig förfallen till böter intill femtio kronor, tillika alternativt föreslagit, att Riksdagen måtte besluta »att aflåta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till förändrade lagbestämmelser i syfte att bereda verksamt skydd för hemdjur mot skada af hundkreatur» och *dels* har herr *Nydahl*, med hvilken likaledes fyra af Andra Kammarens ledamöter förenat sig, uti en inom nämnda kammare väckt motion, n:o 21, föreslagit, att Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t af enahanda innehåll, som af herr *Wallmark* förordats; varande jemväl denna motion till utskottet öfverlemnad.

Under det herr *Wallmark* åtnöjer sig med en erinran, hurusom Andra Kammaren vid såväl 1888 som sistlidne års riksdag utan omröstning godkänt utskottets i anledning af motionärens framställningar tillstyrkta skrifvelseförslag, samt huru den röstöfvervigt, som vid sistlidne riksdag föranledde frågans fall i Första Kammaren, utgjordes af allenast fyra röster, söker deremot herr *Nydahl* i sin mera utförligt affattade motion framvisa otillräckligheten af det skydd, gällande lagstift-

ning i förevarande afseende erbjuder. Motionären, som med sin framställning närmast afser fårkreaturen såsom de der äro mest utsatta för skada af ifrågavarande slag, anmärker således, hurusom otillräckligheten af gällande lagbestämmelser vore särskildt känbar inom de trakter af vårt land, der, såsom i Norrland, fåren under sommarmånaderna vistades i skogarne eller eljest aflägsse från den befolkade bygden, och der således de respektive egarne icke på något verksamt sätt kunde öfvervaka och skydda sina djur. Der förhärjades ofta fårhjordarne af hundar, utan att någon möjlighet funnes för den förres egare att vinna ersättning för den lidna skadan, som understundom kunde vara ganska känbar, ej blott på grund af de dödade eller förderfvade djurens värde, utan ock i följd af den mera svårberäkneliga förlust, som tillskyndades egaren derigenom, att hjorden sprängdes och förskingrades, de späda lammen skildes från mödrarna och djuren förvildades, hvadan svårigheter, kostnader och besvär uppstode, när hjorden på hösten skulle hemföras från sommarens betesmarker. Härtill komme det upprörande djurplågeri, som vanligen vore förenadt med dessa i vildmarken utkämpade strider, i det att jemväl på dessa valplatser plögade kvarlemnas ej blott de döda, utan äfven sårade, hvilka senare ofta måste dö en långsam och kvalfull död. Redan ur sist antydda synpunkt måste djurvänner finna det önskligt, att ett, så vidt möjligt vore verksammare skydd bereddades de ifrågavarande värnlösa djuren mot rofgiriga hundar, än nu gällande lagstiftning förmådde.

Detta skydd vore, som sagdt, föga tillfredsställande. Visserligen hette det i byggningsbalken kap. 22 § 6, att »okynnes hund, som biter folk eller fä, bör ej lös vara»; men då uraktlåtenhet att ställa sig denna lag till efterrättelse ej vore förenad med annat äfventyr för hundens egare, än att han *möjligen* finge gälda någon af hunden vållad skada, så kunde denna bestämmelse icke anses som synnerligen effektiv. För den, hvilkens fårkreatur blifvit dödade, sargade eller förskingrade, vore det ock en klen tröst, att lagen tillerkände honom af egaren till den eller de hundar, som förödt hans hjord, »halfva läkeslön och halfva skadan»; ty utom det att *half* ersättning vore *dålig* ersättning, så måste det naturligtvis härvidlag i de flesta fall vara mycket svårt, om ej omöjligt, att åstadkomma den bevisning, hvarpå ersättningsanspråket borde grundas.

Det vore slutligen svårt att förstå, hvarför den ersättningsskyldige, första gången hunden »biter eller sargar fä», endast skulle betala *halfva* skadan, eller hvarför det skulle vara tillåtet för okynnes hund att tre gånger föröfva sådan skada, hvarom fråga vore, innan han dömdes från

lifvet. Erfarenheten hade till fyllest visat, att hund, som *en* gång rifvit får, vore och förblefve i detta afseende oförbätterlig, och det tycktes då vara alldeles ändamålslost att uppskjuta hundens dödande, till dess han *bevisligen trenne* gånger gjort sig skyldig till dylik skadegörelse. Den skonsamhet i afseende å okynnes hund, som lagen sålunda visade, vore i vår tid föga berättigad, då ju hunden i vårt land — fränsedt förhållandet hos den nomadiserande lappbefolkningen — numera hufvudsakligen vore att betrakta endast som ett lyxdjur.

I likhet med hvad utskottet tillförene uttalat såsom sin mening i föreliggande fråga, (se utskottets utlåtande n:o 21 vid sistlidne riksdag) vill utskottet jemväl nu framhålla, dels att en förändrad lagstiftning synes utskottet böra i främsta rummet afse, att egaren af dödadt eller såradt hemdjur i enlighet med allmänna skadeståndsregler beredes full ersättning för den förlust, som i ena eller andra fallet drabbar honom, dels ock att de vanskligheter i fråga om bevisningen, hvilka här likasom i de flesta fall, der fråga är om skadestånd, icke torde underlåta att göra sig gällande, icke böra hindra antagandet af en i sig själf riktig princip. Likaledes vidhåller utskottet den åsigt, att det torde vara att gå för långt, om lagstiftaren, förutom en obegränsad ersättningsskyldighet, tillika föreskrefve en straffpåföljd för egaren af den hund, som vållat skadan, samt att herr Wallmarks alternativt framställda förslag att fästa en dylik straffpåföljd redan vid den omständighet, att lös hund inkomme å annans mark, der hemdjur betade, näppe-ligen låter sig försvara. Af de förhandlingar, som utskottets ofvan berörda utlåtande i ämnet vid sistlidne riksdag föranledde inom Första Kammaren, framgår, att någon meningsskiljaktighet i fråga om rättmätigheten af den princip, till hvilken utskottet anslutit sig, eller derom att gällande bestämmelser måste anses föråldrade, ingalunda var rådande, utan att motståndet föranleddes af betänkligheter af öfvervägande formel innebörd. Dels fann man sålunda, i likhet med hvad en reser-vant inom utskottet anført, oegentligt, att utskottet i sitt utlåtande icke förordat en revision af hela 22 kap. byggningabalken, ehuru väl en dylik revision vore af behovet påkallad, dels uttalades ock farhåga för att utskottets förslag till skrifvelse, i ämnet, såsom allt för allmänt hållet, icke skulle lemna regeringen nödig ledning för bedömandet af den rigtning, i hvilken lagstiftningsarbetet skulle gå, och anmärktes i sammanhang härmed, att då frågan enligt utskottets åsigt företrädesvis borde gälla att bereda egare till skadadt hemdjur full ersättning och

sålunda syntes vara af ringa omfattning, utskottet lämpligen bort sjelft framlägga förslag i ämnet. Med hänsyn till önskligheten deraf, att den nu föreliggande frågan vinner en snar lösning, har också utskottet — som vid det förhållande, att jemväl de båda nu föreliggande framställningarne i ämnet allenast afse att bereda verksammare skydd för hemdjur mot skada af *hundskreatur*; saknar anledning att taga i öfvervägande, i hvad mån en revision må tarivas af öfriga närbeslägtade bestämmelser i 22 kap. byggningsbalken, så mycket hellre som redan gällande lag åt den af motionärerna upptagna fråga egnar särskild behandling — ansett sig böra med anledning af motionerna uppgöra ett förslag till lag i ämnet.

Härvid har utskottet föreställt sig, att en tillfredsställande lösning af frågan bäst vunnas på grundvalen af de bestämmelser i ämnet, som innehållas i 11 kap. af lagkomiténs och lagberedningens förslag till byggningsbalk.

Utskottet hemställer alltså, att Riksdagen ville för sin del antaga följande

Lag

angående ändring af 22 kap. 6, 7 och 8 §§ byggningsbalken.

Härigenom varder med ändring af hvad i 22 kap. 6, 7 och 8 §§ byggningsbalken innehålla mot denna lag stridande förordnadt, som följer:

Hund, som biter folk eller fä, må ej lös vara; finnes den utom egarens gård, hafve hvilken som helst våld att döda den. Hetsar man hund att göra skada, må hunden saklöst dödas, ändå att ingen skada sker. Gör hund skada å hemdjur, skall skadan af egaren fullt gäldas.

Stockholm den 16 februari 1892.

På lagutskottets vägnar:

Axel Bergström.

Reservation af herr *Wester*.